

A MUNKA

A magyar hét.

Irta: Kuster Lajos.

A népek történelmének széles országutján, ahol a nemzetek kulturális és gazdasági küzdelmeik gigászi harcát vívják egymással, a csonka magyar nemzet ipari és kereskedelmi fejlődésének új határvonáig ért. Eletesztésünkben, szétdaraboltságunkban ráeszméltunk végre arra is, hogy a minket körülvevő államok, amelyek az európai vezető nemzetek politikai és gazdasági és ipari koncertjében a farkasok és hiénák dalát üvöltik csak, első-sorban is csonka hazánk gazdasági és ipari ütőerét igyekeztek elválni, tudva jól, hogy amely nemzet gazdaságilag vérzik el, az már csak a lenézés és a lebecsülés koldus-tarisnyáját öltheti nyakába s veheti kezébe a gazdasági megrokkadás görcsös vándorbotját.

S e koldustarisnya s e görcsös vándorbot ma holnap már a magyar gazdasági és ipari élet szimbóluma. Szimbóluma ama tátongó gazdasági sebeknek, amelyeket a magyar életeiletség, a magyar közönysőség s nemtörődömség hagyott rajtuk végig vagdosni. S újra felszakadtak a nemes magyar nemzet régi sebei s vérerek, vérpatakok csorgadoztak alá, amelyek mindegyike a magyar kereskedelem és magyar ipar egy-egy ágának elvérzését jelentette. A magyar ipar és kereskedelem pedig élet-halál harcát vívta a külföldi nemzetek elnyomó gazdasági inváziójával, amely tömegárujával iparkodott az értékhatár alá zulesztetni a magyar ipari és kereskedelmi termékeket. S mi az amugy is minden nemzeti bajnak és keserűségnek bus osztályrészesei mentünk segítségére az idegen invázióknak. A nyugati kultúra beteges, dekadens majmolása, amely lenéz mindent, ami magyar, itt

nyilvánult meg a legeklatánsabban. S amíg a néhány lelketlen, szípolozó gazdasági kolompós után, akiknek zsebeit arannyal töltötte meg a magyar éhetetlenség s gazdasági álszemérem nemzetsorvasztó munkája, röhögve tapogatta zsíros, duzzadt pénztárcáját, addig a magyar ipar és kereskedelem fogcsikorgatva járta haláltáncát a magyar részvétlenség kacagó gunyos reménytelenségével.

De mintha már derengeni, hajnalodni kezdene a magyar ipar és kereskedelem horizontja. A gazdasági végpusztulás örvényén álló magyarság végre feleszmélt abból a dermedtségéből, amely elfásultan nézte gazdasági vérereinek lefolyását. Végre tudatára jött annak, hogy az is érték, még pedig megbecsülhetetlen nemzeti érték, amit a magyar tehetség produkál a gazdasági élet piacán. Lassankint rájött arra is, hogy a magyar ész és zsenialitás termelte gazdasági és ipari termékek nemcsak a külföldiekkel állják ki a versenyt, de minőség dolgában a legtöbbször felül is mulják az oly fennén dicsért s magasztalt külföldi árut. De végre tudatára jutott annak is, hogy a sok százmillió, amely évenként a külföldre vándorol, oly jelentékeny nemzeti tőkét képvisel, amelynek döntő része van abban a nemzetépítő munkában, amely a magyar tőke függetlenítését tűzte ki célul a külföldi pénzcsoportokkal szemben.

S a sokszor arculvert magyar önérzet most ébredt igazi öntudatára. A magyar faj fentartó ereje, a magyar élni akarás hatalmas energiája teremtetten meg a „Magyar Hetet” mementóul azoknak, akik még mindig nem értették meg az eljövendő magyar idők hatalmas

szózatát. Mint a rohanó vízár zudul, ver végig a magyar hét e csonka hazán, hogy tanubizonyságot tegyen arról a hatalmas erőforrásról, amely e szétszaggatott, szétdarabolt magyarságban ma is él. Mint a bányász csákánya a felszínre hozza a föld mélyében elrejtőzött nemes érceket, úgy fogja a magyar hét is a magyar ipar és kereskedelem gyöngyeit a nemzetek piacára dobni, hogy beigazolja a csonka magyarság nemzetépítő erejét.

Legyőzött nemzet vagyunk! Prédája vagyunk hollóknak, keselyűknek, amelyek immár évek óta élösködnek a leszaggatott magyar országrészekből. Mindenünket elvették, de nem, nem vehették el azt az élni akarásunkat, amely már anynyiszor támasztotta fel sirjából a magyar nemzetet.

S az élni akarásunk egyetlen eszköze mai politikai sivárságunkban magyar iparunk és kereskedelmünk, amellyel kulturfőlnyűnket mutathatjuk be azoknak az ország-rablóknak, amelyek már régóta várják károga a szegény megtépett magyarság végső vonaglását. S ha majd látják, a magyar hét imponázns megnyilatkozását, fogvacogva s reszkette fognak gondolni arra az időre, amidőn majd iparilag és kereskedelmileg újra magunkhoz fogjuk ragadni a hegemoniát Kelet-Európa ipari és kereskedelmi vezetésében és irányításában.

Magyar Hét, a magyar feltámadás e biztató ígérete, hozd el a magyar reménység zöldelő babérágát! Hozd el az integer Magyarország felkelő napját, amely életető és melegítő sugaraival a magyar ipar és kereskedelem imponáló bizakodásával oszlassa szét a magyar szívek sorvasztó, idegtépő éjszakáját! De egyuttal mutasd meg iparunk, kereskedelmünk és gazdasági életünk hatalmas nemzeti forrásait is, amely magyar lélekből, magyar érzésből táplálkozik s amelynek

életgyökere nemzetünk fenmaradásának s jövőjének életere is, mutasd meg, hogy ez a nemzet, amelyet a balsors játszi szeszélye a Golgothák hegyére vitt fel, megkövesedett fájdalommal, de életető s bizakodó hittel türi a jelen sivár vigasztalanságát, mert tudja, érzi, hogy a nemzetek igazságát eltiporni, eltemetni csak ideig-óráig lehet, azután pedig jön a leszámolásnak s a nemzeti feltámadásnak esetleg véres, de dicső s magasztos hajnala.

S e héten minden magyar szív és lélek eggyé olvadjon össze abban lelkesedésben, amely a magyar ipart és kereskedelmet viszi a döntő ütközetbe. A hagyományos magyar összetartás, a faji szeretet hatalmas érzése kovácsolja össze a magyar egységet társadalmi s valláskülönbőség nélkül, hogy valóra válhassék a Haza atyjának, Kossuth Lajosnak ama, soha el nem hervadó, klasszikus mondása: „Annyi energiát a kivitelben, mint amennyit a megajánlásban s Magyarországon a poklok kapui sem fognak erőt venni!”

Szomoru kórtünet.

Szomoru kórtünet a Fábán-ügy. Fábán képviselő immunitása tudatában olyan éles vádak hangoztatott el a belügyminisztérium és annak államtitkára Dr. Sztranyavszky Sándor képviselőnk ellen, mely méltán megdöbbentette az ország közvéleményét. Azzal gyanúsította meg a közrend és közbiztonság legfőbb őreit, hogy tudatosan palástolják a csongrádi gyilkosokat. A képviselőház mult szerdai ülésén Fábán állításaival szem-Sztranyavszky belügyminiszter a Ház osztatlan megnyugvása közepette előadta, hogy Fábán állításai egyáltalában nem felelnek meg a valóságnak, mert a csongrádi polgármesternek a belügyminisztériumhoz intézett jelentése nem nyújt ugyan elég támpontot a további nyomozásra, mindazonáltal a merénylet tettesinek kiderítésére irányuló akció tovább folyik. Érthető, hogy az ügy természetének megfelelő diszkrecióval kellett ke-

A MUNKA TÁRCAJA

Rudolf trónörökös.

Irta: Vadkérthy Béla.

A magyar történelemnek legendákkal és titkokkal, köddel és regékkel körülvévezt alakja. A mágus világnak éppen úgy, mint a köznépek bálványozott kedvence, s „daliáz hőse”... akiről majdnem minden öszfűrt aggastyán tudott valami kedves epizódot, megható momentumot.

Öfelségének I. Ferenc Józsefnek és nejének a felséges Wittelsbachi Erzsébetnek, a gyönyörű bajor királykisasszonynak legelső gyermeke volt.

S mindössze csak 30 éves amikor tragikus körülmények között befejeződött élete Mayerlingben s bevonult a Habsburg-ház temetkező palotájába a wieni kapucinusok sirboltjába, ahol sorrendben a 114-ik helyet foglalta el az uralkodóház örökké élő halottjai között.

Egyszerű sírfelirata hiába hirdeti, hogy „Kronprinz Rudolf, Sohn Zeiner Majestät des Kaisers Frank Jozef geboren 21. August 1858, gestorben 30. Jänner 1889.”... mégis a hajdani Monarchia ezernyelvű népe között ma is él és hol itt, hol ott látható Rudolf királyfi... Rudolf trónörökös.

Annyi naivitással, annyi misztikummal veszik körül, hogy nem lesz érdek-

telen ha személyével foglalkozunk s megvilágítjuk azt a sötét hátteret, amelynek falai előtt a magyar föld egykori fejlődmi jelöltje s törvénytörő örökösé vész el a homályban és a rejtelmességben...

Nem akarják elhinni, hogy nincs többé, mert természete a Wittelsbachiak szelid és álmódó, csöndes és békés, mindenki iránt megértő lelket formált ki benne, amellyel életet leélni csak harmonikus keretek között, szabadon, önként milliőben lehetett volna, nem pedig rideg etiquette s törvénytörő akadályok között, amelyekből ki-kí tört sokszor s amelyek demokratikus fénnel nyálaltolták át s ily módon a Monarchia sok millió polgárai előtt csak fokozódott népszerűsége.

Negyven esztendő választ el bennünket halála napjától s a Rudolf-ház, Rudolfimádat, Rudolfrajongás csak fokozódik.

Éppen a napokban olvashattuk, hogy itt látták, ott látták... pedig egy hetven éves aggastyánnak bizony terhére esnék a vándorélet, pláne a mostani határ-viszonyok mellett.

Különösen mi magyarok bálványoztuk Rudolfot.

Közöttünk sokat járt-kelt, sokat megfordult.

Gödöllőn, a Marmarosi havasokban Erdélyben gyakran tartózkodott, vadászgatott...

Legjobb barátja volt Jókai Mór.

Ez már magában véve a leggyönyörűbb bizonyítéka vonzalmának nemzetünk iránt.

Legkedvesebb nótája is magyar dal volt. Még ma is mindenki emlékszik erre:

„Édesanyám is volt nekem.
Keservesen nevelt engem
Éjszaka font, nappal mosott
Jaj de keservesen tartott.”

Ugy beleélt a nóta szövegébe önmagát, annyira átértette, hogy sirva fakadt valahányszor „Magyar földön szórakozott és járt környezetét imádságként rebegette vele együtt meghatódottan, hogy „Édesanyám is volt nekem.”

Magyaros temperamentumát minden életnyilvánulásával igazolta.

Egyszer egy medvevadászat alkalmával, a havasok urai az óriási nagy nevadak a marmarosi Mackók legmuthabb példányai közül a legkolosszalissabbak egyikét ejtette el Tell Vilmos ügyességével.

Utána more patrió grand' ivászat, magnum áldomás volt.

A vendéglátó főur kastélyának gyönyörű ebédlőjében, a millió fénytől tündöklő csillárokon kívül száz szál gertyát tett az asztalra.

Cigányok húzták a szebbnél-szebb nótákat, a frissítő csárdásokat, a mélabus hallgatásokat, amelyek között gyakran sze-

repelt az imént idézett szomoru anyát imádó nóta is.

A hangulat tetőfokán azután az asztalfőn is táncolt Rudolf királyfi.

A társaságában levő Ferenc Ferdinánd (prezumiatív trónörökös) aki egészen más genre volt, diffamáló megjegyzéssel próbálta lehűteni Rudolf jókedvét.

A szóváltásból magyaros sangvinizmussal Rudolf párbajt provokált, amelyet azonban felséges atyja tilalmára nem vivhatott meg.

Zokogva panaszkodott azután a helyzetét környezetének, akik előtt mintha... a jövőt látta volna, ösztönszerű sejtélemmel mondotta: „Meglátjátok, sohasem lesz belőlem magyar király...”

Pedig kár volt, hogy idő előtt kidőlt.

Kitudja, hogyan alakult volna az ország sorsa, ha 1916-ban Rudolf követi a trónon atyját... aki elsősorban magyar volt, másodsorban is magyar volt, s harmadsorban is magyar volt s csak a magyar érdekek horizontjából egyezettette a germán érdekeket s bírálta és nivellálta a „Gross Österreich s a gesamt Monarchia érdekeit...”

A Habsburgok fáján fakadt vad magyar hajtás, nemes cédrus igazi rózsza volt.

S mint a cédrusnak, amely óriási méreteinél fogva a legnagyobb veszélyeknek van kivéve a hegyóriásokat szagató viharok között, mint a rózsának,

zeln a dolgokat, hiszen dobszóval nem szokás kihirdetni a titokzatos büntény kihámozására irányuló hatósági cselekedeteket. Miután fejére olvasta a belügyminiszter Fábinnak ezeket a ténybeli adatokat, felhívta a képviselőt, hogy adjon rá módot, miszerint az ügy a bíróság elé vihető és a megtámadott tisztviselőknak és államtitkárnak elégtétel legyen szolgáltatható. Fábinnak képviselő erre nem vállalkozott.

Szomorú kórtünetnek mondtuk ezt az eljárást, mert sűrűn tapasztaljuk, hogy igen sokan a Fábinn-féle módszerrel igyekeznek a kormány tekintélyét és cselekvéseit diszkreditálni. Alig van nap, hogy a suba alatt titokzatosan szörnyű vádak és gyanúsítások el nem hangzanának a kormány és az Egységes Párt tekintélyesebb tagjai ellen, semmiképpen sem kerül azonban módra, hogy ezeknek a közbecsületbe vágó híreszteléseknek gazdáját megcsipni lehessen. Ha pedig az ország színe előtt az országgyűlésen hangzanak el vádak és gyanúsítások, a rosszmájú tettes rendesen beletakarózik az immunitás palástjába. Erre klasszikus példa a Fábinn-eset.

Értjük és megértjük, hogy a kormánnyal szembenálló ellenzék minden eszközt megragad arra, hogy a kormány politikai pozícióját gyengítse. Minden alatt azonban csak olyanokat értünk, amelyeket a politikai erkölcsnek megenged. Am támadják a kormány intézke-

dését és törvényjavaslatait a legvehemensebb erővel is, egyet mindenesetre megkövetelhet a nemzet közvéleménye, hogy a legádázabb harc is erkölcsös fegyverekkel folyék. Ezt a nemzet becsülete követeli meg az aktív politikusoktól, képviselőktől és publicistáktól egyaránt, mert hisz jól tudjuk, hogy körülöttünk az ellenségek nagy hada lesi nemcsak a hangosan kimondott szavakat, de még a suttogásokat is, hogy mindent felhasználjanak a magyar nemzet diszkreditálására. Már most kell-e nagyobb csemege ezeknek az ellenségeknek mint az, hogy egy gyűlölködésében és tehetetlenségében elvakult országgyűlési képviselő rosszhiszeműen és helytelenül felfogott politikai érdekből azzal a váddal meri meggyanúsítani a magyar belügyminiszteriumot, hogy a rend és közbiztonság megóvása helyett a gyilkosokat védi.

Azonban a puska visszafelé sült el és szánalmas dadogással kellett Fábinn képviselőnek bocsánatot kérni az alaptalan és súlyos vádak hangoztatásáért a képviselőházban, mert a bíróság elé nem mert állni a bátor ur. Felbomlasztotta pártjának parlamenti csoportját is s most szociáldemokrata szövetségével egyetemben elmélkedhetik azon a nagy erkölcsi káron, amit gyanúsításával a szegény nemzet erkölcsi hírnevének okozott.

Hírek és különfélek

Halottak estéje. November 1-én este a keresztény világ a temetőbe és hősök szobrahoz zárandokol, hogy meggyújtja ott a megemlékezés lángját, szenteljen néhány órát azok emlékének, akiket szeretett és szeret, de már nincsenek az élők között. Városunkban a szokatlanul meleg őszi estén sok ezren zárandokoltak a temetőbe, megjelentek tisztelgésre az elköltözött emlékére: dalárdák, cserkészek, leventék, egyesületek, egyházak stb. Különösen sokan keresték fel néhai Liptay B. János kormányfőtanácsos-igazgató, Herczegh József c. kanonok plébános, Eisele Ottó, Nagy Elemér stb. virágdiszes sírját és imával, dallal, vagy beszéddel emlékeztek a megboldogult érdemeire, tevékeny földi életére. A hősök szobrát is virágtenger borította, sokan gyújtottak fényt a távollevő hősök halott emlékére s ontottak fájdalmas könnyet a borzalmasan fenséges őszi estén. — 5 órakor a katolikus templomban szentbeszédet mondott Ferenc István s. lelkes, majd a megholt lelkekért tartott a templomot zsufolásig megtöltő hívek nagy tömege ájtatosságot. — A késő esti órákban a házak ablakaiban is kigyúlt a gyertyafény, a távollevők kedves halott emlékére. (A sok ezer ember a szomorú esthez illően, mindenütt komo-

lyan viselkedett és semmi nem zavarta az emlékezés ünnepét.)

Halálozás. Beke Antal városi forg. adóellenőr f. hó 2-án Bédapesten elhunyt. A 46 éves tisztviselő csak két héttel betegeskedett s vesekőoperáció végett Budapestre utazott, ahol az operáció után meghalt. Temetése Budapesten lesz vasárnap.

Miniszeri elismerés. A salgótarjáni acélgyári iparostanonciskola résztvevő rajztanrendi sorozataival a gyöngyösi iparostanonciskolák kerületi rajzkiállításán. A kiállított munkákért az acélgyári iparostanonciskola igazgatója és rajztanítói az alábbi miniszeri elismerésben részesültek. 1838/1928. Az Acélgyári Iparostanonciskola Tekintetes Felügyelő Bizottságának Salgótarján. A vall. és közokt. m. kir. Miniszter rendelkezése folytán a folyó év nyarán a kijelölt tanonciskola tanulói rajztanmeneteiből kerületi rajzkiállítások rendezettek, melyek szép képet adtak az iparostanonciskolák jelenlegi rajzkiállításának. A legtöbb kiállított rajztanmenet megütötte a kívánt mértéket, azonban a megejtett bírálatok szerint egyes iskolák az átlagos tanítási eredményt túlszárnyalva, igen kiváló teljesítményt mutattak be. Ilyen volt a tanterületben tartozó iskolák közül a salgótarjáni acélgyári iparostanonciskola Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter a 67.055/1928 sz. a. kelt rendeletével elő-

amely tövises között virult volt, hasonlatos az ő élete is.

Biborban született. Egyenes uton járt. Mindig nemesen és erkölcsösen akart cselekedni, azonban a fejedelmek palotái között dühöngő felfogás, moral, dinasztikus uti litárizmus előtt, meg kellett hajolnia.

Fiatalon megházasítják. Az európai királyi udvarok között megindult a házitűznézés s Stefánia főhercegnő, Lipót belga királynak a leányát, találta 16 fejedelmi lilomszál között, szépségénél és egyszerűségénél fogva mégis a legméltozobnak arra, hogy oltárhoz vezesse.

Ez volt a tragikuma. Ez volt a drámája. Ezzel pecsételte meg a sorsát. E miatt kellett idő előtt bevonulnia a kapucinusok sírboltjába.

Mert házassága csak látszatra volt boldog.

Hiszen felesége halála után elég hamar megvigasztalódott, elfeledte férjét, mert neje lett „Gróf Lónyai Sándornak”.

Ha szerették is egymást, ez a szeretet nem mélyedhetett el, mert a láthatáron felülről „Báró Vecsera Mária”.

... Európa leánykertjének egyik legbájosabb, legüdebb, leggyönyörűbb és legfiatalabb bimbója, akibe a trónörökös Rudolf királyfi halálisan beleszeretett.

Megindult tehát a regény, a szerelem misztikus novellasorozata a nő királyfi és a hajdon leányzó között.

S mivelhogy örök titok nincsen a földön, ez is kiderült, csak hogy akkor már késő volt.

Rudolf öfensége mindent elkövetett, hogy Stefániától megszabadulhasson, a római pápa öfenségehez is fordult, hogy házasságát felbontassa és érvénytelenítse, azonban az egyház főpásztora, nem volt hajlandó nullifikálni, a szabályszerűen törvényes formák között létrejött s komolyabb váló ok nem léteben, a fejedelmi frigyet.

Hogy szíve Vecserát kívánta, hogy lelke Vecseráért rajongott, hogy boldog csak a bárókissasszonnyal tudott volna lenni, ez nem lehetett a házasság megsemmisítésénél érv.

A katolikus anyaszentegyház abból a felfogásából, amely a matrimonium szentségének összekötő ígéje:

„Quod Deus coniunxit, homo non separat” még Habsburgi Rudolt kedvéért sem tekinthetett el s itt kezdődik a trónörökös martíriuma.

Nem szereti azt a nőt, aki a felesége, aki a gyermekeinek anyja, elhidegetett és elidegenedett tőle, s módja nincs hozzá, hogy szabadulhasson tőle, hogy nyíltan, becsületesen követhesse érzelmének utmutatásait, amelyek Vecsera Mária felé parancsolják.

Buskomorra lett. Csak a vadászat villanyozza fel.

Napokig-hetekig el-el cserkészik vadászerületein s pihenni Mayerlingbe

MODIANO

SZIVARKAPAPIR ÉS HÜVELY

S. D. Modiano

terjesztésemre az iparoktatási kir. Főigazgató az említett iparostanonciskola vezetőjének és a rajzoktatást ellátó rajzkiállítóknak a rajzoktatás terén elért kiváló eredményért elismerését fejezte ki. Tisztelettel felkérem a tek. Címet, hogy a Miniszter elismerését az iskola igazgatóságával közölni sziveskedjék. Balassagyarmat, 1928. évi október 11. Dr. Vinyovszky Rezső s. k. kir. tanfelügyelő. Oláh Miklós iskolaigazgató, Barthó Dániel, Billeter Tivadar, Nagy Béla és Schönk Gusztáv rajztanítók további szorgalmas munkálkodására a miniszeri elismerés csak buzdításul szolgálhat.

Nem házik, ha a Rőmer-testvérek legújabb csukott, fűthető, 70 lovas Chrysler autójában utazik. Telefon 101.

A gimnázium. Köztudomásu, hogy városunkban és a környéken lakó azon szülők, kik gyermekeiket gimnáziumba vagy reáliskolába öhajítják jártni, igen sok nehézséggel küzdenek, mert vagy távol eső intézetekbe kell gyermekeiket kiadniok s így viselik a gyermekek utáni igen terhes havi ellátási díjakat és a

tandíjat, vagy pedig a legközelebbi intézetbe vasuton és naponként járatják be s itt Salgótarjánban még viselik az általános ismert magas tandíjat. A legközelebbi reáliskola Hatvanban van, azonban az ottani szülőknek nagy része a gyermekét naponként és vasuton utaztatja az aszódi gimnáziumba, holott a hatvani reáliskola egy rendszeres nyilvános és államilag támogatott tanintézet és alig másfél éve, hogy felállított. Valószínűleg azért van ez így, mert a szülők inkább ragaszkodnak a gimnáziumhoz. Itt Salgótarjánban évek óta fenn áll a gimnázium. Állandóan hordja és gyűjti a tőkét a szülők tömege, kér, kilincsel, de putál az államosításért, de mind hiába, mert évről-évre mégis csak önmagának kell viselnie az intézet fenntartásával járó horribilis terheket. Az ipari gőcponatot képező hatalmas munkásváros, mely itt a határon egyébként is rendkívül fontos szerepet tölt be, képtelen lenne arra, hogy önálló állami gimnáziumot nyerjen, vagy nincs jogosítva arra, hogy ifjúsága a gimnáziumi képzettséget igénylő pályákra is készülhessen, ha pe-

tér... ahol egy ősrégi kolostort vásárolt még akkor, amidőn Stefánia főhercegnővel tervezték a házasságot.

A csendes kolostort átalakították pompás vadászlátká s egyben alkalmassá tették arra is, hogy rezidenciáját is itt tarthassa öfensége, aki mint fiatal férj ugyancsak itt élte át ifju feleségével a házasság első napjait s első heteit.

Elhagyott néma vidéken állott a zárda, illetve az ifju pár fészke, hatalmas erdőktől övezetten.

Olyan hely volt, amely kereteivel mindhalálíg hivatott volt arra, hogy lakóit boldoggá tegye.

Ehhez a helyhez fűződik tehát a legszomorubb dráma, a mayerlingi tragédia, Rudolf trónörökös öfensége rejtélyes halála.

A kérdés azóta is izgatja mindig a historikusokat, a mult eseményeit az igazság prizmájánál vizsgáló történelmet szerető, történelemért rajongó kedélyeket.

Mert nines ember a világon, akit a titokzatos körülmények között lezajló események ne érdekelnének.

S amikor az érthetetlen élethelyzet borzalmas milliójében a rangnak, a fénynek és a jólétnek a kiválasztottjai állanak, annál inkább fordul feléjük a rokon-szenv, a sympáthia s a pozitívumoknak tudni akarása.

S mivel kielégítetlen maradt abban

az időben, természetes az, hogy a nép ajkán még ma is él, nem vette tudomásul a tényt egyszerűen bejelentő hirt, hogy Rudolf trónörökös meghalt, hogy eltemették s nincs többé!

Szerették, bálványozták magyarságért, hódoltak előtte, és magasztalták jóságáért és egyszerűségéért s halhatatlanná tették szenvedéséért, amelyeknek silhüettje, mire a Burg márványkupolás termeiből s Mayerling folyosóiról közéjük vetődött, legendák költői atmoszférájából tündöklött elő, de nem a halott arcát sugározta körül, hanem az életét, mert elvesztésébe bele nyugodni nem bírtak,

Mily megmérhetetlen szeretet, fonódhatott személye körül bizonyítja az, hogy még ma is hisznek abban, hogy él.

Éppen azért mélységes tisztelettel a kegyeletnek nivelláló hangján nyultunk a tárgyhöz, hogy Rudolf királyfi életének utolsó fejezetével megmutassuk a valót megnyugtatóképen.

Akit intenzívebben érdekel Rudolf, királyfi szerelme és halála, rövidke megemlékezésünkben csak kulcsot talál a kopródához, amellyel felnyithatja azt, azonban vegye meg és olvassa el Székula Jenő történelmi regényét, amely a Hazai Hirlapkiadó Részvénytársaság kiadásában jelent meg ily címen.

(Folytatása következik.)

dig igen, — csak úgy ha a szülők aránytalanul jobban megfizetik, mint más város szülői Dombóváron most épül egy modern gimnázium mintegy 10 milliárd költséggel hatalmas — kormánytámogatással, holott nem binnénk, hogy a kulturája hivatottabb, mint Salgótarjáné, pedig itt maguk a szülők is szívesen áldoztak és áldoznak, sőt a nagyvállalatok bőkezűségéből még az intézeti helyiségek is majdnem teljes kifogástalansággal állanak rendelkezésére. Valahogy arra a gondolatra kell jutnunk, hogy a középiskolai neveléssel való kísérletezések nemcsak az érdekelt vidéknek, de vég eredményben a nemzetnek is kárára lehetnek. Szeretnénk már tudni, hogy a salgótarjáni gimnázium is teljes révbe jutott!

Kegyeletes megemlékezés. A református egyház mindszentek délutánján kegyelettel adózott az egyház életében annak idején nagy szerepet vitt vezérleírjai emlékének, amennyiben néhány virágzását helyezett egyházunk felejtetetlen emlékü fogadónak, Liptay B. Jenőnek, továbbá sok éven keresztül hitbuzgó presbitereinek Gábler Vilmos és Szabó Károlynak síjaira. Tervebe vette egyházunk, hogy a jövőben a kegyeletes megemlékezést még ünnepélyesebb formában fogja leróni.

Egy jókarban levő
garantált üzemképes
FORD személyautó
olcsón eladó. Cím a kiadóban.

Nyilatkozat.

Alulírott a vásárló közönség nb. tudomására hozom, hogy Netzkó Mátyás helybeli pékmesterrel üzleti és segítő-társi viszonyba léptem. Az üzlet élén én maradok s a t. vásárló közönség további b. támogatását kérem.

Salgótarján, 1928. október hó 24.

Kiváló tisztelettel:
Krajcsovics Gyula
pékmester.

*E rovat alatt közlöttéért felelősséget nem vállal a Szerk.

Mesedélután az acélgárban és Salgótarján. Az eddigi szokáshoz híven f. évi október hó 26-án d. u. rendezte meg igen nagy érdeklődés mellett a salgótarjáni acélgári iskola „Mesedélután” sorozatát, mely nagy látogatottságnak örvend, nemcsak a gyermekek, hanem a felnőttek körében is. Verseny magyarságokkal szerepelt a IV. és VI. osztály Róder Alfréd és Schönk Gusztáv vezetésével. „A kakuk és a tolvaj” egy egy felvonásos színjátékot nagy hatással a IV. osztályu tanulók kellő ügyességgel és jártassággal Nagy Béla rendezésében adták elő. A csodaszarvas regéjét színes, vetített képekkel illusztrálva Barthó Dániel mondta el, míg az „Aranyeső szurokeső”, valamint az „Aranyászörű báránya” című tanulságos és mulattató meséket Paksy Árpád mesélte el, ugyan-csak vetített képekkel kísérve. A jól megválasztott műsor nagy élvezetet nyújtott a nagyszámú hallgatóságnak, ezenkívül, úgy a kicsinyek, mint a nagyok is sokat tanulhattak belőle. Hasonló műsorral és érdeklődéssel tartott Mesedélután a salgótarjáni tanítótestület is.

A helybeli Kath. nőegylet ben-sőséges ünnepségek keretében ünnepli meg védszentjének, Szt. Erzsébet napját. November 17-én este 8 órai kezdettel a Kath. Kör nagyertermében teaestélyt rendez; 18-án d. u. 3 órakor ugyancsak a Kath. Körben tagösszejevetelt tart; 19-én Erzsébet napján reggel testületileg vonul a kath. körből a templomba, ahol ünnepélyes szertmise lesz d. e. 9 órakor Ezen ünnepélyek a maguk benső jelentőségén kívül mintegy bevezetésül is szolgálnak a kath. nőegyletnek ez idei, december 1 és 2-án tartandó karácsonyi vásárjára, melyre az előkészületek javában folynak. Az ünnepélyek részletes programját lapunk legközelebbi számában közli a nőegylet elnöksége.

József Ferenc főherceg és a kormány tagjai is megjelentek a Magyar Hét országos nagybizottságának alakuló díszülésén. Már hirt adtunk arról, hogy a Magyar Hét Országos Nagybizottsága kedden délután 5 órakor tartja Belatiny Arthur elnöklése alatt alakuló ülését a Buda-

pesti Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében. Most arról értesülünk, hogy ezen díszes ülésen a Magyar Hét védnöke Hermann Miksa kereskedelmi miniszter a kormány több tagjával, József Ferenc dr. királyi herceg a Társadalmi Egyesületek Szövetsége küldöttsége élén, továbbá vidéki kereskedelmi iparkamara elnökségei és a gazdasági élet számos előkelősége mellett a közigazgatási hatóságok vezetői is szép számmal megfognak jelenni. Az eddigi bejelentések szerint az Országos Nagybizottság ülésén a kormány nevében Hermann Miksa kereskedelmi miniszter, a Magyar Társadalmi Egyesületek küldöttségének felkérésére pedig Dr. Ferenc József királyi herceg fog felszólalni. A mezőgazdaság részéről Koós Mihály h. államtitkár, a Mezőgazdasági Kamara igazgatója, a vidéki érdekeltségek részéről Sesztina Jenő főrendházi tag, a debreceni kamara elnöke, a Magyar Gyártmány részéről budai Goldberger Leó kormányfőtanácsos, a Magyar Textilgyárak Egyesületének elnöke, továbbá Tolnay Kornél a Máv. nyugalmazott elnöke, az Országos Iparegyesület elnöke és a kereskedelem részéről Sándor Pál fog felszólalni. A küszöbön álló Magyar Hét Országos Nagybizottságának a mai napon díszes külsőségek között való megalakulása is nagy demonstráció lesz a Magyar Hét zászlójára írott közérdekű országos cél mellett.

A Manzsz jótékonycélú kiállítás és hangversenye. Nagy ambícióval és kitartással készülnek a tarjáni Manzsz-asszonyai a 3-án megnyitandó kézimunkakiállításra. Egymásután kerülnek elő a szebbnél-szebb kézimunkák és a gondos és művészi ízlésről tanuskodó terítők, csipkék és egyéb ennivaló csebecsések. A hölgygárda tagjai buzgón gyűjtögetik a buffethoz a jobbnál-jobb nyalánságokat és szervírozzák a legtekélyesebb ízléssel. A zeneteremben élénken folynak a koncert próbái, lázas izgatottság, sürgős-forgás mindenütt, úgy hogy biztosan hisszük, hogy a kiállítás a legjobb sikerben fog lezajlani úgy a látogatók, mint a kiállítók legnagyobb meglepedésére. A budapesti vendégek 3-án a gyorsvonattal érkeznek, akiket egy szűkebb bizottság fog fogadni és felkísérni a kath. körbe.

A pogánymisszió szentelt Luther szövetségi családi est az Omilyák-féle nagyertermében nov. 4-én este 6 órakor a következő műsorból fog állani: 1) Közének. 2) Megnyitó. Tartja Dr. Csengődy Lajos. 3) Tuba Ilonka szavalata. 4) Karének. Előadja az Evang. Nőegylet. 5) Kovács Géza karnagy vezetésével. 6) Markó Emma felolvas. 7) Friedrich Emma szaval. 8) Zárzó. 9) Hiszekegy. 10) Czipra János vetített képek előadása a pogánymisszió köréből. Belépőj nics. Adományokat a költségekre és a pogánymisszió útjaira köszönettel fogadjuk.

A „Magyar Hét”-en legolcsóbban vásárolhat Donász Viktor Magyar Divatruházában Salgótarján.

Mint értesülünk a budapesti Dr. Oetker tápszerművek városunkban a „Magyar Hét” kirakatversenyén részt vesz.

Kis Underwood olcsón eladó. Ratkovszkyné üzletében, Hankus-patika mellett.

A Magyar Hét

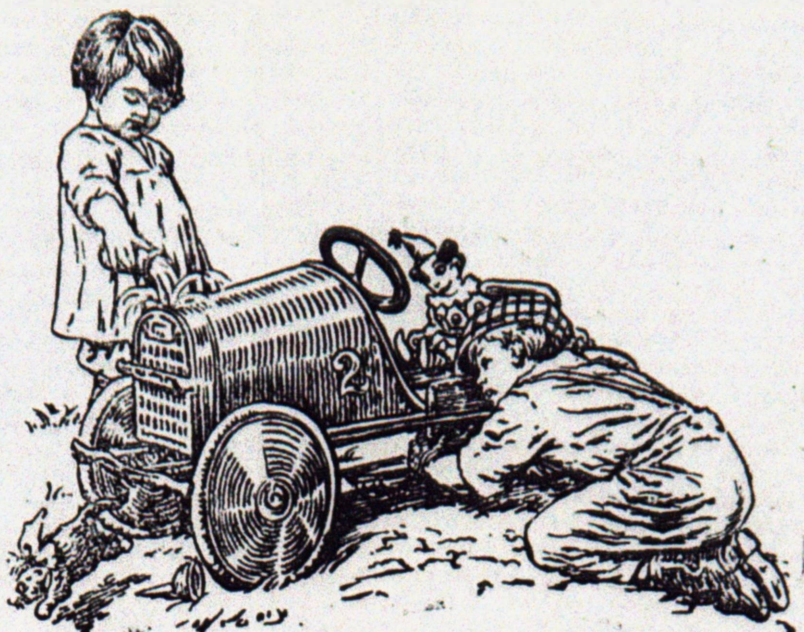
minden magyar háziasszonynak kötelességévé teszi, hogy a

világhírű magyar gyártmányú világos fej védjegyű

Dr. Oetker-féle sütőport használja.

Kérje a fűszerkereskedésben a most megjelent 148 receptet tartalmazó színes képekkel illusztrált Dr. Oetker féle receptkönyvet.

Ára 30 fillér

Mínél piszkosabb — annál jobb
A tisztaságról majd mások gondoskodnak

Tyűh Pista, a ruha piszkos — Baj lesz ebből, anyu! biztos!
Nem lesz semmi, csak ne félt, — Jótsz nyugodtan his legény.
Ha ruhád maszatol, nem hiba. — Nem szid össze anyuka.
Mert Rinso-val mossa a ruhát, — Így megtakarít sok munkát,
Beáztatja, kifőzi, — A dolgot így már meggyőzi.

Bárhogy is igyekeznek a kicsinyek, minél inkább piszkítani a ruhát és fehérneműt, a Rinso mégis minden piszkot kivész anélkül, hogy a dolgoknak ártana. A mosás gondjaitól már milliószámra mentesítette a háziasszonyokat és mindenki, aki megkísérelte, lelkesen dicséri.

A Rinso ugyanabban a gyárban készül, mint a Lux. A Rinso beáztatja a ruhát, mossa és kifőzi, ahogy éppen óhajítja és Önnek csak néhány kézmozdulattal a dolga. Megtakarítja Önnek mindama belékeket, melyeket különben használna.

Levente előadás az acélgárban. November hó 10-én, szombaton este az Acélgári Levente Egyesület az olvasóegylet dísztermében műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendez, melyre ezúton is tisztelettel meghívja a n. d. közönséget. Színe körül Földes Imre nagyszerű vigjátéka a „Kis muszkák”. A darab kiállítása és sikere érdekében az egyesület a legmesszebbmenő előkészületeket tett.

Budapesti Bélyeggyűjtőszé

Bpest, IV. Kossuth Lajos-utca 7. SA.

Egyes bélyegek, sorozatok, kellekek.

Választék.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapított 1910-ben.

Felhívás!

Valamennyiünknek, akik ebben az országban élünk, a magyar ipar ad munkát, a magyar föld kenyeret. Erre gondolunk és ne vegyünk külföldi árut, amikor helyette épnen olyan jó, vagy még jobb magyar terméket kaphatunk. A magyar gyártmányu Tungstram bárium-csövek értékét az egész világon ismerik, mert ezek az elektroncsövek a legkényesebb és legfokozottabb igényeket is kielégítik: erősségük bármely külföldi gyártmányt felülmúlja. Ha elektroncsövet vásárol, csakis Tungstram bárium-csövet vegyen, mert ezzel ön-maga érdekét szolgálja.

Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt.

A vidéki üzletek zárórája és a vasárnapi délelőtti árusítás a „Magyar Hét” alatt. A kereskedelmi miniszter vasárnap rendeletet adott ki amely meghosszabbította a „Magyar Hét” tartama alatt, vagyis november 3—11-ig Budapesten és vidéken is az üzletek záróráját este 6 órától 7 óráig. A kereskedelmi miniszter rendeletében megengedi, hogy a vidéki városokban a „Magyar Hét”, második vasárnapján, vagyis november 11-én az üzleteket tulajdonosaik vasárnap reggel 7 órától déli 12 óráig nyitva tarthassák. Ezen rendelkezéssel a kereskedelmi miniszter lehetővé kívánja tenni a környékbeli falvak-

ból és községekből a vidéki városokba igyekvő közönségnek azt, hogy a pihenő napja, vagyis vasárnap alkalmából módjában legyen a „Magyar Hét” második vasárnapja délelőtti a „Magyar Hét” akciót a vidéki kereskedők üzleteiben és kirakatain keresztül is szemlél-szembe megismerni. A vasárnap délelőtti nyitvatartás azonban a fent elmondott indokok miatt kizárólag csak a vidéki üzletekre vonatkozik.

Az iparosok a házirendszert bevezetését kéri a forgalmi adónál. A pénzügyminiszter könnyíté-séket ígér. Wekerle Sándor pénzügy-miniszter bejelentette, hogy a házadmérséklésen kívül egyéb adókönnyítést is tervez, így többi közt a forgalmi adónál. A forgalmi adó beszedése körül sok panaszt hallatnak az iparosok és a kereskedők. A pénzügyminiszter bejelentésével kapcsolatosan munkatársuk kérdést intézett az ipari mozgalom vezetőihez, akiknek részéről az iparosok kívánságait a forgalmiadó könnyítések körül a következőkben fejtették ki: Az iparos nagygyűléseken megjelent iparosok panaszkodnak, hogy a kormány illetékes tényezőinek nyilatkozatai dacára sem szűntek meg az általános forgalmi adóval kapcsolatos sérelmek, sőt a most folyamatban levő forgalmi adóátalányok meg-állapítása alkalmával azt tapasztaljuk, hogy legtöbb helyen az iparosok forgalmi átalányát minden különösebb indok nélkül felelelik, holott az üzleti forgalom nemcsak az általános nehéz közgazdasági viszonyok miatt, de a folyton emelkedő drágasággal járó általános pénztelenség folytán is a kereskedők és iparosok üzleti forgalma állandóan csökken. Az általános forgalmiadó kulcsát 1925. évi augusztus hó 1-én 3%-ról 2%-ra szállították le, azonban a forgalmi adó leszállítás csak névleges, mert vidéki kereskedők és iparosaink panaszai-ból azt látjuk, hogy a forgalmiadó kivé-tési alapot emelték a legtöbb helyen és így dacára, hogy a forgalmi adó kulcs 3%-ról 2%-ra leszállították, az adóalap felemelése következtében legtöbb vidéki kereskedő és iparos forgalmi adó átalá-nyát a régi összegben állapították meg, sőt sok helyen a forgalmi adó átalányt a forgalmi adó kulcs leszállítása dacára is felelelték és csak nagyon kevés esetben tudunk, amikor a forgalmi adóátalányt a régi összeggel szemben leszállították. Csak természetes, hogy a forgalmi adó

kulcsának leszállítása dacára is fennmaradtak a hazai kereskedők és iparosok forgalmi adó elleni panaszai annál is inkább, mert az előző évekkel szemben a vidéki kereskedők és iparosok üzleti forgalma állandóan csökken és a vásárló közönség különösen a forgalmi adókulcsnak leszállítása óta forgalmi adót fizetni egyáltalán nem akar, tehát a forgalmi adót a vevőközönségre, illetve a megrendelő közönségre áthárítani igen nehéz és így a forgalmi adót ezidőszent a kereskedők és iparosok sajátjukból fizetik. Az egész ország kereskedői és iparosai majdnem egyöntetűen azon a fel fogáson vannak, hogy a forgalmi adóval kapcsolatos panaszok megszűnének, amint a fázisrendszer honosították meg és mivel a forgalmi adó fázisrendszerét néhány árucikknel már bevezették és be is vált, így kívánatos volna a rendszernek az egész vonalon való keresztülvitele olyképp, hogy a forgalmi adó a jövőben egyszer és mindenkorra a termelőnél — külföldi áruknál pedig a vándorlerváskor — fizetessék, hogy ily módon a magyar kereskedelem és magyar kisiparosság ismét szabad mozgáshoz, szabad cselekvéshez jusson és a kereskedelem, valamint a kisiparosság a forgalmi adó fizetésétől, valamint a forgalmi adóval járó ellenőrzés terheitől mentesíthessék. Tekintettel arra, hogy az új pénzügyminiszternél nagy megértést tapasztaltunk a kereskedők és iparosok kérelmei iránt és a miniszter meg is ígérte a forgalmi adónál a könnyítést, így azt a kérelmet terjesztjük eléje, hogy az általános forgalmi adó fázisrendszerének mielőbbi bevezetése érdekében a hazai kereskedelmi és iparkamarákat sürgős szakvélemény adására kérje fel és a javaslatok alapján a forgalmi adó fázisrendszerét mielőbb vezesse be, hogy a kiskereskedő és kisiparosok a forgalmi adó fizetése és a forgalmi adóval járó ellenőrzés alól véglegesen felmentessék.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.

Salgótarján r.t. város polgármesterétől.
10971/1928. szám.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a hadirokantak, hadiözvegyek, hadiárva és egyéb ellátottak ellátási igényjogosultságát a 7200/N. E. számú rendelet értelmében az igénymegállapító bizottság folyó évben vizsgálat alá veszi.

Ezen vizsgálat folyó év november hó 13-án délután 2 órakor kezdődik a városháza tanácstermében és a következő napok délutánjain folytatva mindaddig tart, amíg a bizottság munkáját el nem végzi.

Akik végkielégítésért és új igény megállapításért, valamint rokkantsági szálalék felemeléséért folymodnak, a felülvizsgálatoknál személyesen tartoznak megjelenni, más rokkantak, özvegyek és árva azonban csak az esetben, ha időzést kapnak.

Akik eddig ellátásban nem részesültek, vagy bármi oknál fogva eddig kérelmükkel elutasítottak, a most tartandó általános felülvizsgálat során még kérhetik igényük megállapítását, ha fogyatkozásuk harcéri szolgálatból való eredetét igazolni tudják és a fentebb kitűzött idő alatt az igénymegállapító bizottság előtt kérelmüket előterjeszik.

Az igénymegállapító bizottság határozatát a tárgyalás befejezte után az érdekeltekkel azonnal közölni fogja azaz, hogy a határozat ellen, — amennyiben azt sérelmesnek tartja — a népjóléti és munkaügyi m. kir. miniszterhez urhoz felebbezéssel élhet.

Salgótarján, 1928. október 23.

Dr. Förster Kálmán
polgármester.

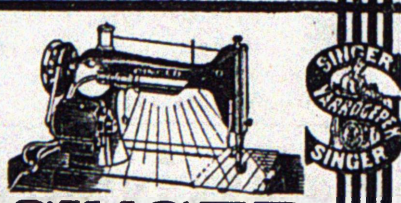
Félfaru vasuti jegyet engedélyezett a kereskedelemügyi miniszter a Virágkiállítás és a Kertészeti Kongresszus alkalmával. A november hó 18-án kezdődő Országos Kertészeti Kongresszus és a Virágkiállítás iránt országsszerte nagy az érdeklődés és erre tekintettel a Kereskedelemügyi miniszter a rendezőbizottság kérésére a Virágkiállításra és a Kongresszusra való felutazásra félfaru menetjegyekedvezményt engedélyezett. A rendezőbizottság a jövő hét folyamán küldi szét a meghívókat és aki arra igényt tart, az jelentse be a kongresszus titkárságánál: Budapest, VII., Dohány-utca 20.

Pénzt folyósítatunk földbirtokokra (váltó nélkül) teljes 100%-os kifizetéssel 35 évi időtartamra 3 kataszteri holdtól kezdve, holdanként 600 pengőig, évi 7 1/2% kamatalapon, az iratok vételétől számított 8 napon belül (II. helyre is) Házakra pénztintezünk 9% évi kamattal folyósít 1—10 évig terjedő kölcsönöket, az ingatlanérték 50%-ig. Váltókat leszámitolunk, váltóhiteleket nyújtunk, Kernács és Társai bankbizományosok, Budapest, VI. Teréz-körut 43/B (Válaszbélyeg beküldését kérjük.)

**Építkezéshez
tufa követ
jutányos áron
szerezheti be a
Pécskői**

Bazaltbánya R.-T.-nál.

Megrendelés esetén az árut a Zagyvarakodóra leszállítjuk.

SINGER
varrógépek
rég bevált jó minőségben

Kedvező
fizetési feltételek

**SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
SALGÓTARJÁN**
róm.kath. templommal szemben.

Salgótarjánvidéki Takarékszövetkezet mint az Országos Közp. Hitelszövetkezet tagja

Elfogad takarékbetéteket magas kamatozással.

Folyósít: Ipari és mezőgazdasági kölcsönöket előnyös feltételekkel.

Betörés, tűz, jégkár stb. biztosításokat eszközöl.

Bornagykereskedés

mint a Ceglédi Hitel és Pinceszövetkezet uradalmi fajborainak lerakata.

Olcsó árak!

Pincénket okvetlen látogassa meg.

Pince: Szilárdy-udvar. Iroda: Főtér 479.

Nem kell Budapestre menni!

Megtalál mindent, sokkal olcsóbban

**Donászy Viktor
Magyar-Divatáruházában
SALGÓTARJÁN.**

Raktáron tart: Női és Férfi divatárukat, kész fehérnemüket, menyasszonyi kelengyéket.
Gyukits kalapok.

„Joss“ Oroszlánvédjeggyű férfi ingek
„Tetra“ csecsemő kelengyék lerakata.

Szőrme áruk.

Gyermekek kabátkák nagy választékban.
Szabott árak!

Legmegbízhatóbb bevásárlási forrás.

Értesítés!

Van szerencsém Salgótarján n. é. vásárló közönségét értesíteni, hogy Salgótarjánban Uri-utca 647. szám alatt

szűcs üzletet

nyitottam, hol készen, valamint készített bundákat, boákat, női és férfikabátok szőrmézését, bőr kikészítés, preparálás, javítás és tisztítását s minden e szakmába vágó munkát pontosan és jutányos áron készítek.

Nagy választék szőrmékben!
A vásárló közönség b. pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel
WINHARDT ISTVÁN
szűcs mester.

Salgótarján, Uri-utca 647. sz.

APOLLO MOZGÓ HETI MÚSORA:

3. Sz. 4. V.

5. hétfő 6. kedd

8. csütörtök

A zsarnok

Szombatok

A RIADÓ

Isten hozta

Vigjátékok.

Ádám kontra Éva

Kezdetek hétköznap este 8 órakor, vasár és ünnepnap délután 5, 7 és 9 órakor.

Underwood és Mercedes író gépek lerakata. Igen kedvező részletfizetésre is kaphatók. Használt írógépek megérkeztek. Ligeti Imre Fő-utca 303.

Megbízható fát idejében tiltetni, ez a sikeres gyümölcsstermesztés titka. Ungváry József faiskolája Cegléd. Budapest Andrásy-ut 54. Oktató árjegyzék ingyen.

Hirdessünk:

A MUNKA

Politikai hetilapban

Rádió készülékek és alkatrészek

legjobb beszerzési forrása.

Kristálydetektoros vevő készülék
nagy hangerővel 400 km. vevőkörzet.

Rádió accumulator motorkerékpár és autó

accumulatorok töltését olcsón és szakszerűen vállalom.

Szántó Sándor

rádió és műszaki szaküzlete
Salgótarján Fő-utca. Telefon: 72.